

رام - دوازدهم آذر

شروین وکیلی

رام (روزشمار ایرانی معنادار) کوششی است برای بازسازی تقویم روزشماری معنادار برای ایرانیان، به شکلی که مناسبتها و سالگردهای منسوب به روزها عینیتی علمی داشته باشد و زمان روزمره و معنازوده‌ی امروزی که روزهایمان را پوچ و پوک ساخته را به توالی‌ای معنادار از سالگردِ رخدادهای معنادار تبدیل کند.

سه گوشزد در درباره‌ی طرح رام:

- (۱) تمام تاریخ‌هایی که شناسه‌ی میلادی (م.) یا پیشامیلادی (پ.م) ندارند به هجری خورشیدی محاسبه شده‌اند.
- (۲) محتوای روزشمار رام نهایی نیست و تا پایان سال ۱۳۹۶ تکمیل می‌شود. هنگام نقل آن به طرح ارجاع دهید و این نکته را در نظر داشته باشید.
- (۳) اگر مناسبتی سراغ دارید که نادیده مانده، آن را همراه با نشانی مرجعش در تلگرام برایم بفرستید که در این طرح گنجانده شود:

@SherwinVakili (<https://t.me/SherwinVakili>) / tel.0912-6363764

دوازدهم آذر

در دوازدهم آذر سال ۱۲۹۰ علمای حوزه علمیه نجف و کربلا در واکنش به اولتیماتوم روسیه تزاری تصمیم گرفتند برای مبارزه با روسها وارد ایران شوند. محمد کاظم آخوند خراسانی و شیخ عبدالله مازندرانی رهبری داوطلبان را بر عهده گرفتند و به زودی چند هزار تن مسلح برای دفاع از ایران در برابر روسها گرد ایشان جمع شدند و آماده شدند تا به جنگ دشمن بروند.

در ۱۲۹۹ پس از یک ماه کشتار ارمنی‌ها به دست ترک‌ها، بین ترکیه و ارمنستان قرارداد صلحی در الکساندروپل امضا شد که محتوایش را ترکیه دیکته کرده بود. در جریان این نبرد که یک ماه به درازا کشید، ۶۰ تا ۸۰ هزار سرباز ترک با ۲۰ هزار سرباز ارمنی می‌جنگیدند و در این میان بین صد تا دویست هزار شهروند غیرنظامی ارمنی را کشتار کردند. پان‌ترک‌هایی که در این هنگام این عملیات را رهبری می‌کردند با بلشویک‌های روسی که خواهان ناتوان شدن مردم قفقاز و بلعیدن سرزمین‌شان در دولت شوروی بودند همکاری داشتند. یکی از رهبران بلشویک‌های منطقه‌ی آران که با این سیاستها همدلی داشت نریمان نریمانوف

بود که در همین روز به سال ۱۳۰۱ به عنوان یکی از چهار دبیر شورای مرکزی حزب کمونیست شوروی انتخاب شد.

این روز در عصر رضاشاهی با چند رخداد قرین بوده است. یکی آن که در سال ۱۳۱۱ شرکت نفت انگلیس و ایران اقدام دولت ایران را مبنی بر لغو قرارداد داری غیرقانونی دانست و به تصمیم رضا شاه و مجلس ایران در این مورد اعتراض کرد. در ۱۳۱۳ قانون اصلاح لباس به تصویب رسید و بر مبنای آن قرار شد لباسهایی که نمادهای مذهبی دارند مگر در زمان اجرای آیینهای مذهبی پوشیده نشوند. در سالهای اخیر هم در چنین روزی به سال ۱۳۵۰ پاکستان غافلگیرانه به هند حمله کرد و جنگ بین دو کشور شروع شد، و در ۱۳۵۸ آیت‌الله خمینی به طور رسمی رهبری دولت ایران را بر عهده گرفت.

آوارگان ارمنی در جریان جنگ ارمنستان و ترکیه

در دوازدهم آذر سال ۱۱۷۹ ژنرال مورو فرماندهی قوای ناپلئون در نبرد هوین‌لیندن که در نزدیکی مونیخ در گرفت بر قوای اتریشی به فرماندهی آشیدوک یوهان غلبه کرد. در ۱۱۹۷ ایلینویز بیست و یکمین ایالت آمریکا شد، و در ۱۳۱۸ ایوان سروف در گزارشی به بریا نوشت که روی هم رفته ۱۰۵۷ افسر قدیمی لهستانی را بازداشت کرده است. همه‌ی این افسران به علاوه‌ی هزاران تن دیگر از نخبگان نظامی و سیاسی و فرهنگی لهستانی طی روزهای آینده به دست بلشویکهای روسی به قتل رسیدند.

اعضای ارتش آزادیبخش خلق یونان

نبرد هوهنلیندن

در چنین روزی به سال ۱۳۲۳ در یونان جنگ داخلی در گرفت و کمونیستهای عضو ارتش آزادیبخش

خلق یونان (الاس) که توسط شوروی پشتیبانی می شدند با نیروهای دولتی که توسط انگلستان پشتیبانی می شدند وارد جنگ شدند. در ۱۳۳۸ شش ماه پس از آن که انگلستان به مستعمره اش سنگاپور خودمختاری داد، این جزیره برای خود پرچمی را برگزید (تصویر بالا).

در ۱۳۴۳ پلیس به دانشگاه برکلی حمله کرد و بیش از هشتصد دانشجو را دستگیر کرد. این افراد در اعتراض به حکم ریگان درباره ی ممنوعیت تظاهرات در دانشگاه ها، ساختمانهای اداری دانشگاه را تصرف کرده بودند (تصویر روبرو). در ۱۳۶۸ هم در جریان کنفرانس مالتا میخائیل گورباچف و جرج بوش بیانیه ای صادر کردند که در آن به پایان نزدیک جنگ سرد اشاره ای بود.

فروید و دخترش آنا

کریستان بارنارد

ژرژ کلود

دوازدهم آذرماه روزی است که هر دو سویه‌ی سودمند و زیانکار صنعت مدرن جلوه‌های خود را در آن نمایان ساخت. در سال ۱۳۶۳ در جریان فاجعه‌بارترین حادثه‌ی صنعتی تاریخ، کارخانه‌ی کود شیمیایی شرکت یونیون کارباید در بوپال واقع در مادیا پرادش هند دچار اختلال شد و گاز سمی متیل ایزوسیانات از انبارهایش نشت کرد. در نتیجه حدود شانزده هزار نفر جان باختند و حدود ششصد هزار نفر دچار مسمومیت شدید شدند. در کنار این ماجرا ساخت و پخش شدن مین‌های ضد نفر در مناطق گوناگون جهان و تلفاتی که از مردم غیرنظامی می‌گرفت دولتمردان را وادار کرد تا چاره‌ای بیندیشند. پس در ۱۳۷۶ نمایندگان ۱۲۱ کشور در کانادا گرد آمدند و معاهده‌ی اوتاوا را امضا کردند که بر مبنای آن ساخت و استفاده از مین‌های ضد نفر ممنوع می‌شد. آمریکا، روسیه و چین این معاهده را نپذیرفتند.

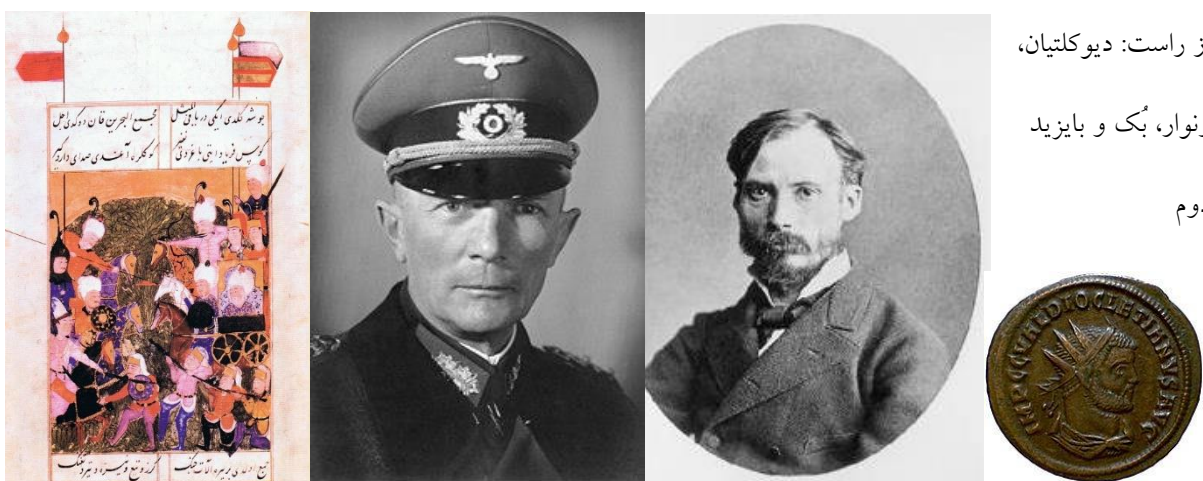
از سوی دیگر سویه‌های درخشان دانش و فرهنگ هم در این روز تبلوری داشته‌اند. در ۱۲۸۹ ژرژ کلود برای نخستین بار لامپ نئون را در نمایشگاه موتور پاریس در برابر تماشاچیان روشن کرد. در ۱۳۰۶ اولین فیلم لورل و هاردی با نام «شلوار پای فیلیپ کردن!» به نمایش درآمد، و در ۱۳۴۶ کریستان بارنارد در آفریقای جنوبی برای نخستین بار عمل پیوند قلب را بر انسان به انجام رساند. در ۱۳۵۲ پایونیر ۱۰ برای

نخستین بار عکسهایی دقیق و نزدیک از برجیس به زمین ارسال کرد و در ۱۳۷۳ اولین نمونه‌های PlayStation در ژاپن عرضه شد.

اولین فیلم لورل و هاردی اولین عکس از برجیس رابرت لویی استونسون قربانی فاجعه‌ی بوپال

در میان زادگان نامدار دوازدهم آذر باید از این کسان یاد کرد: بایزید دوم سلطان عثمانی (۸۲۶)، جوزف کنراد داستان‌نویس لهستانی-انگلیسی (۱۲۳۶)، فِدور فون بُک سپهسالار آلمانی (۱۲۵۹)، آنا فروید روانکاو و دختر زیگموند فروید (۱۲۷۴). رفتگان مشهور این روز هم عبارتند از: دیوکلتیان امپراتور روم (۳۱۱ میلادی)، کارل زایس بنیانگذار شرکت ساخت ذره‌بین و میکروسکپ زایس (۱۲۶۷ هجری خورشیدی)، رابرت لویی استونسون نویسنده و شاعر اسکاتلندی (۱۲۷۳)، و پیر اگوست رنوار نقاش فرانسوی (۱۲۹۸).

از راست: دیوکلتیان، رنوار، بُک و بایزید دوم